

Контрольна робота на тему «Складносурядне речення»

1. Виберіть складносурядне речення (0.5 б.)

- А) Дерева в саду хитає вітер, жовтий лист летить до ніг мені.
- Б) На світі вже давно ведеться, що вищий перед нижчим гнеться.
- В) Праця садівника неспокійна, але почесна і самою своєю суттю мирна.
- Г) А ранки цвітуть перламутром і падають вранішні зорі в туман.

2. Знайдіть серед речень не складносурядне (0.5 б.)

- А) Тепер підходили всі, молодиця і діти, і цілували бабу.
- Б) Одчинилися двері, і в чорний морок сіней вскочив одразу дитячий рев.
- В) Пливе у сірі безвісті нудьга, і стиха хлипає сум.
- Г) Стрибає, наче дурне теля, і скоса наводить червоне око.

3. Укажіть, які сурядні сполучники виражають чергування явищ між частинами складносурядного речення (0.5 б.)

- А) але, а, проте, однак.
- Б) ні...ні, також, і, й.
- В) або, чи, чи...чи, не то...не то.
- Г) і, й, та.

4. У якому з складносурядних речень його частини виражають одночасність дій? (0.5 б.)

- А) То через нього твої передні лапи мусять хапати повітря, то він душить за горло і вганяє назад у нього твою вогняну злість.
- Б) Людей їдять пранці, нужда, горілка, а вони в темноті жеруть один одного.
- В) Важким холодним сном за хатою спала земля, а високо над нею тріпались зорі.
- Г) Андрія штовхнули, і він впав на коліна перед Максимом.

5. У якому з правил пунктуації у складносурядному реченні допущена помилка? (0.5 б.)

- А) кома ставиться між частинами складносурядного речення перед сполучником сурядності;
- Б) кома не ставиться перед сполучником і, якщо сурядні частини мають спільний другорядний член;
- В) крапка з комою ставиться, якщо частини складносурядного речення з'єднані сурядним сполучником; дуже поширені, мають свої розділові знаки або далекі за змістом.
- Г) кома ставиться, якщо частини складносурядного речення з'єднані сурядним сполучником і виражають швидко або несподівану зміну подій, різке протиставлення.

6. Знайдіть речення, в якому між частинами перед сполучником і не ставиться кома (0.5 б.)

- А) У долинах співали струмки і кожен з них мав свій голос.

- Б) Вечір був місячний, ясний і зорі лагідно сіяли.
В) Тільки невсипуще море бухкає десь здалеку та зорі тремтять у північній прохолоді.
Г) Осіннє небо потемніло і став моросити дрібний дощ.

7. Установіть відповідність між схемами і реченнями (1б.)

1. [ ], а [ ] і [ ].
2. [ ], і [ ], і [ ].
3. А [ ], а [ ].
4. [ ] і [ ].

- А) Погасли хвилі, гори, хмари, і над землею в'ються чари, і над землею в'ються сни.
Б) Вже листопад підкрався з-за дубів і гай знімає золоту перуку
В) В тихій задумі стояли діброви, а в них весільним одягом пишались черешні і темно рожевіли напухлими устами дикі яблуні.
Г) А вечір палить вікна незнайомі, а синя хмара жаром пройнялась.
Д) Чи то галич налетіла чорна, чи то гору турки обступили.

8. Речення *Українські поети й композитори складають пісні про київські каштани, пов'язуючи їх квітування з весною, а художники малюють розквітлі дерева на тлі Хрещатика чи інших вулиць нашої столиці* **відповідає характеристиці: (1 б.)**

- А Складносурядне речення, частини якого з'єднані сурядним протиставним сполучником і виражають протиставлення; інтонація зіставлення.
Б) Складносурядне речення, частини якого з'єднані сурядним протиставним сполучником і виражають зіставлення подій; інтонація зіставлення.
В) Складносурядне речення, частини якого з'єднані сурядним єднальним сполучником і виражають зіставлення подій; інтонація переліку.
Г) Складносурядне речення, частини якого з'єднані сурядним протиставним сполучником і виражають зіставлення подій; інтонація переліку.

9. Уставте потрібні сурядні сполучники в речення. Визначте смислові відношення і засоби зв'язку (1 б.)

...день іде на зміну ночі, ...нічка зорями сія.

10. Поставте розділові знаки у складносурядних реченнях. Запишіть їх у такій послідовності: а) кома ставиться у складносурядному реченні; б) кома не ставиться; в) тире у складносурядному реченні (3 б.)

- А) Хвилина ще і схід розпише в сліпучі барви небосхил.
Б) Над обрієм Києва сходить зоря у зеніт і вічний Славута тече у грядущі століття.
В) Обережно проминаємо густі зарослі і очам відкривається рівний та широкий лан.
Г) Зліва при мокрій долині кінчались жита і починалась лука.
Д) Довго була метелиця і тиша залягла.

Е) Акорд осені йде полями і гаями і вітер віє і цвіте блакить.

Є) І потім сміючись вдарила палицею по гілці струснула цілу шапку снігу і сонячна холодна курява окутала нас.

Ж) А вдалині хиталися дерева і синів задуманий прибій.

11. За поданими початками утворити складносурядні речення з єднальними, протиставними та розділовими сполучниками, поставити розділові знаки: (1 б.)

А) Вдалині мерехтіли зорі...

Б) На вулиці нікого не було...

12. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (2 б.)

Вдалині хиталися дерева і синів задуманий прибій.